

Data-analyse brengt kalversterfte in kaart

De kalversterfte is sinds 2010 licht toegenomen, blijkt uit data-analyse van de GD. In het kader van de diergezondheidsmonitoring brengen we de ontwikkelingen in kaart en onderzoeken we welke factoren van invloed zijn. Deze factoren kunnen aanknopingspunten geven voor de verbetering van de kalveropfok.

Het is belangrijk voor de Nederlandse rundveehouderij om goed zicht te houden op de diergezondheid. De GD rundermonitor brengt daarom elk kwartaal ontwikkelingen in beeld op het gebied van uiergezondheid, vruchtbaarheid en stofwisselingsziekten en analyseert ze. Indien er minder gunstige ontwikkelingen zijn, volgt zo uitgebreid mogelijk onderzoek naar de oorzaak, zodat verbeteringen mogelijk zijn, sectoraal of op

bedrijfsniveau. Omdat het sterftcijfer onder geormerkte kalveren sinds 2010 licht is gestegen (zie groene lijn in de grafiek), is gezocht naar mogelijke oorzaken.

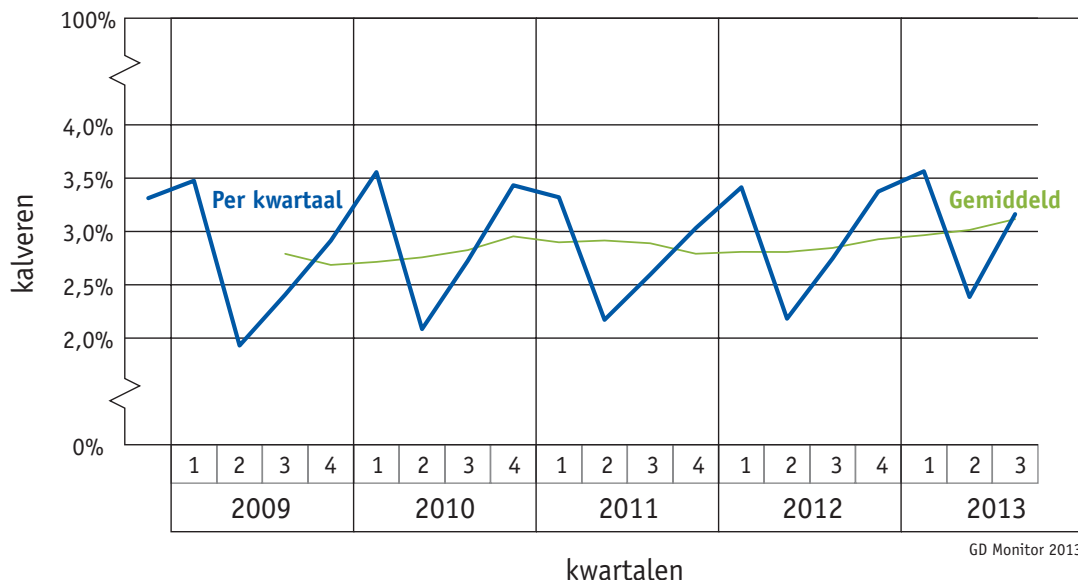
Duurzaamheid

Binnen het onderdeel 'duurzaamheid' kijkt de rundermonitor onder andere naar de sterftcijfers van de verschillende leeftijdsgroepen binnen de diverse rund-

veesectoren. In Nederland wordt hierbij naar niet-geormerkte kalveren, geormerkte kalveren tot een leeftijd van 1 jaar en runderen ouder dan 1 jaar gekeken. Een benchmark met andere landen is niet direct mogelijk omdat andere landen de categorieën anders indelen en meten.

Alhoewel het om een geringe verandering ging in 2010, heeft de sector de GD verzocht uit te zoeken welke factoren invloed hadden op deze stijging en hoe deze trend omgekeerd kan worden. In bijgaand figuur is het verloop van de kalversterfte voor de laatste vijf jaar, per kwartaal weergegeven. Aan de groene lijn is te zien dat er nog steeds sprake is van een geringe stijging in kalversterfte. Ook is er een jaarlijkse seizoensinvloed te zien; in de zomermaanden treedt minder kalversterfte op dan in de wintermaanden.

Kalversterftepercentage (drie dagen tot een jaar oud) op melkveebedrijven

Figuur 1. Verloop van de sterfte onder geormerkte kalveren tot de leeftijd van 1 jaar op melkveebedrijven in de periode van 1 oktober 2008 tot en met 30 september 2013 weergegeven per kwartaal.

Als sinds 2002 houdt de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) zich intensief bezig met de uitvoering van de diergezondheidsmonitoring in Nederland. Hiervoor werken wij intensief samen met onder andere de diersectoren, de zuivel, het ministerie van EZ, dierenartsen en veehouders. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring oplevert. Samen werken we aan diergezondheid in het belang van dier, dierhouder en samenleving.

Het verstrekken van onbeperkt biest in de eerste 24 levensuren zorgt voor minder kalversterfte.

Factoren om kalversterfte te verminderen

Uit de combinatie van onderzoek en de data-analyse van de GD rundermonitor komen de volgende factoren naar voren die van invloed zijn op het kalversterftepercentage.

- Het onbeperkt **verstrekken van biest** in de eerste 24 levensuren zorgt voor minder kalversterfte ten opzichte van het verstrekken van beperkt biest. Ondanks het feit dat dit bekend is, gebeurt het in de praktijk nog steeds verschillend.
- De meeste sterfte vindt plaats in de eerste vier levensweken en dan met name in de winterperiode. Het advies is dan ook om in koude periodes **meer melk te voeren**, zodat de kalveren extra energie hebben om zich warm te houden, ziektes te overwinnen en te blijven groeien.
- **Gesloten bedrijven** hebben meestal geen gestegen kalversterftepercentage. Bedrijven die uitbreiden met **eigen aanwas** hebben een gunstiger situatie ten

aanzien van kalversterfte dan bedrijven die uitbreiden door aankoop. In het afgelopen jaar zijn melkveebedrijven snel aan het groeien van gemiddeld 88 volwassen runderen in 2012, naar gemiddeld 92 volwassen runderen in 2013.

- Bedrijven met een verhoogde kalversterfte nemen minder vaak maatregelen voor de bestrijding van **IBR en BVD**. Mogelijk nemen veehouders die BVD en

IBR bestrijden meer preventieve maatregelen, ook op het gebied van kalveropfok en hebben ze daardoor een lagere kalversterfte. Daarnaast is de diergezondheid beter als deze ziektes niet op het bedrijf voorkomen.

De resultaten uit de data-analyse bieden veehouders en adviseurs aanknopingspunten voor verbetering van de kalveropfok.

Monitoring van diergezondheid door data-analyse

De GD gebruikt diverse instrumenten om de diergezondheid in Nederland te monitoren. Een daarvan is de data-analyse.

Binnen de data-analyse worden data uit het identificatie- en registratiesysteem (I&R), de melkproductieregistratie (MPR) en gegevens van CRV, Qlip, CRM, PBB, Rendac, Landbouw Economisch Instituut (LEI) van de Universiteit Wageningen en de GD aan elkaar gekoppeld.

Al deze data kunnen we (anoniem) gebruiken om trends en ontwikkelingen te volgen binnen de rundveesector; zaken als duurzaamheid, algemene bedrijfsgezondheid, uiergezondheid, vruchtbaarheid en stofwisselingsproblemen volgen we in de tijd, per regio en per categorie rundvee(bedrijf).